

Jätehuoltomääräyksistä annetut mielipiteet ja vastineet mielipiteisiin

Yksityishenkilö, 12.12.2018

Uusissa määräyksissä puhutaan sekajätteen tyhjentämisvelvoitteen väljentämisestä, jos jätettä syntyy vähän. Nykyään muovin lajittelu on vähentänyt merkittävästi jätemäärää riippumatta talouden henkilömäärästä. Näin ollen on epäoikeudenmukaista, että uusissakin määräyksissä on ehto 1-2 henkilöä, jotta harvennettu tyhjennys soveltuu. Ratkaisevaa on, että kuinka paljon jätettä todella syntyy. Usein nyt on ollut niin, että astia on puolillaan ja tyhjennys on silti ollut. Tämä aiheuttaa turhia kustannuksia ja myös päästöjä.

Perustuslain mukaan ihmisiä on kohdeltava yhdenvertaisesti. Jos talouden koon ehto jää, ei lakia ole noudatettu.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Perustuslain mukainen yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, ettei ihmisiä saa asettaa eri asemaan henkilöön liittyvien syiden vuoksi ilman hyväksyttävää perustetta. Jätehuoltomääräysten mukainen tyhjennysvälivelvoite ei ole mitenkään sidottu henkilön ominaisuuksiin, vaan talouden kokoon, joka tyypillisesti vaikuttaa syntyvään jätemäärään. Tämän vuoksi rajausta on perusteltu. Jätehuoltoviranomaisella on tiedossa, että myös muut tekijät, kuten panostaminen jätteen synnyn ehkäisyyn ja lajitteluun, vaikuttavat syntyvään jätemäärään, mutta nämä tekijät ovat hankalammin todennettavissa.

Sekajätteen tyhjennysvälisääntely on asetettu jätehuoltomääräyksissä varmistamaan sitä, että jätteistä ei aiheudu haittoja ja jätteet ohjautuvat asianmukaiseen käsittelyyn. Liian yleisesti sallittuna pitkät tyhjennysvälit voivat johtaa jätteiden epäasianmukaiseen käsittelyyn, kuten jätteiden polttoon tai sekajätteen toimittamiseen luvatta aluekeräyspisteille. Tämän vuoksi ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa on päädytty siihen, että suoraan jätehuoltomääräysten nojalla kahdeksan viikon tyhjennysväli on mahdollinen ainoastaan 1-2 henkilön talouksille. Lisäksi edellytyksenä on biojätteiden kompostointi ja pienen jäteastian käyttö, sillä ensisijaisesti jäteastian koko on sovitettava syntyvään jätemäärään ja vasta toissijaisesti on mahdollista pidentää tyhjennysväliä.

Koska jätteen synnyn ehkäisyyn ja jätteiden lajitteluun halutaan kannustaa, isommat taloudet voivat saada pidennetyn tyhjennysvälin poikkeamispäätöksellä. Jätehuoltoviranomainen voi myöntää hakemuksesta kahdeksan viikon tyhjennysvälin myös yli kahden henkilön taloudelle, jos syntyvä jätemäärä on vähäinen, kaikki hyötyjätteet lajitellaan ja jätteet käsitellään muutoinkin kiinteistöllä kaikilta osin asianmukaisesti. Tämän todentamiseksi jätehuoltoviranomaiselle on annettava hakemuksessa selvitys, jossa nämä seikat tulevat esille. Poikkeamispäätökset ovat voimassa muutaman vuoden määräajan, mutta määräajan päättyessä pidennystä tyhjennysväliin voi hakea uudelleen. Poikkeamisen hakemista varten laaditaan lomakkeet (sähköiset ja paperilomakkeet), jotta poikkeamisen hakeminen on helppoa. Poikkeamisen menettelyllä voidaan varmistaa, että pidennetyt tyhjennysvälit myönnetään vain niille talouksille, joissa panostetaan jätteiden lajitteluun.

Yksityishenkilöt, Lieksa, 16.12.2018

Ehdotuksessa on menty jätteiden tyhjennysväleissä oikeaan suuntaan, kun on helpotettu pienten talouksien jäteastioden tyhjennysvälejä. Meillä on kimppa-astia naapurin kanssa ja molemmissa talouksissa on kaksi henkilöä. Sen jälkeen kun muovijätteiden keräys alkoi Lieksan keskustassa, jäteastiaan kertyvän jätteen määrä putosi kolmasosaan aikaisemmasta. Me molemmat kimpan osapuolet kompostoimme biojätteen ja viemme kaiken kierrätettävän jätteen keräysastioihin. Neljän viikon keräysväli tuntuu aivan turhalta, koska jäteastiassa on yleensä vain muutama pussi.

Esitän, että kahdeksan viikon keräysväli hyväksyttäisiin myös neljän henkilön/kahden talouden kimpassa, koska kertyvän jätteen määrä on vähentynyt radikaalisti. Tämä kannustaisi muitakin kierrättämään muoviymp. jätteet. Kierrätyshalukkuutta voisi talouksilta tiedustella samalla tavoin kuin tähän asti on kysytty biojätteen kompostoinnista.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Jätehuoltomääräysten mukainen sekajäteastian pidennetty tyhjennysväli on sidottu talouden kokoon siksi, että tyypillisesti syntyvään jätemäärään vaikuttaa se, kuinka monta henkilöä jätettä tuottaa. Jätehuoltoviranomaisella on tiedossa, että myös muut tekijät, kuten jätteen synnyn ehkäisy ja huolellinen lajittelu, vaikuttavat syntyvään jätemäärään. Nämä tekijät ovat kuitenkin hankalammin todennettavissa.

Sekajätteen tyhjennysvälisääntely on asetettu jätehuoltomääräyksissä varmistamaan sitä, että jätteistä ei aiheudu haittoja ja jätteet ohjautuvat asianmukaiseen käsittelyyn. Liian yleisesti sallittuna pitkät tyhjennysvälit voivat johtaa jätteiden epäasianmukaiseen käsittelyyn, kuten jätteiden polttoon tai sekajätteen toimittamiseen luvatta aluekeräyspisteille. Tämän vuoksi ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa yhteistyössä on päädytty siihen, että suoraan jätehuoltomääräysten nojalla kahdeksan viikon tyhjennysväli on mahdollinen ainoastaan 1-2 henkilön talouksille.

Koska jätteen synnyn ehkäisyyn ja jätteiden lajitteluun halutaan kannustaa, isommat taloudet voivat saada pidennetyn tyhjennysvälin poikkeamispäätöksellä. Jätehuoltoviranomainen voi myöntää hakemuksesta kahdeksan viikon tyhjennysvälin myös sellaiselle kimpalle, jota käyttää yli kaksi henkilöä, jos syntyvä jätemäärä on vähäinen, kaikki hyötyjätteet lajitellaan ja jätteet käsitellään muutoinkin kiinteistöillä kaikilta osin asianmukaisesti. Tämän todentamiseksi kimpan osakkaiden on annettava jätehuoltoviranomaiselle selvitys, jossa nämä seikat tulevat esille. Poikkeamispäätökset ovat voimassa muutaman vuoden määräajan, mutta määräajan päättyessä pidennystä tyhjennysväliin voi hakea uudelleen. Poikkeamisen hakemista varten laaditaan lomakkeet (sähköiset ja paperilomakkeet), jotta poikkeamisen hakeminen on helppoa. Poikkeamisenmenettelyllä voidaan varmistaa, että pidennetyt tyhjennysvälit myönnetään vain niille kimpaille, joissa kaikki osakkaat panostavat jätteiden lajitteluun.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, 17.12.2018

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry kiittää Savo-Pielisen jätelautakuntaa ja sen toimihenkilöitä erittäin huolellisesta jätehuoltomääräysten muutoksen laadinnasta, jotta ne vastaisivat uudistunutta jätelainsäädäntöä. SKAL esittää lausunnossaan Savo-Pielisen jätelautakunnan jätehuoltomääräysten luonnokseen seuraavia tarkistuksia:

2 § Määritelmät

*”Biojätteellä”-määritelmää (sivulla 14) on laajennettu kunnan vastuuta laajemmaksi. Tässä kohtaa jätehuoltomääräyksiä ei ole syytä ottaa mukaan määritelmiin biojätteen syntypaikkoja, koska nyt osa niistä ei kuulu kunnan vastuulle. Biojätteen määritelmäksi riittäisi muiden alueiden jätehuoltomääräyksissä usein käytetty seuraava määritelmä: ”**biojätteellä** biologisesti hajoavaa elintarvike- ja keittiöjätettä sekä biologisesti hajoavaa puutarha- ja puistojätettä”*

Määritelmissä (sivulla 15) kohdassa *”Kuljetusjärjestelmäpäätöksellä”* mainitaan seuraavasti: *”Jos päätöstä ei ole, on jätehuoltomääräysten soveltamisalueella voimassa kunnan järjestämä jätteenkuljetus.”* Toivomme, että tämän kohta poistetaan jätehuoltomääräyksistä. Jätelain edellytyksenä on, että jätehuoltoviranomainen tekee jätteenkuljetusjärjestelmän mahdollisesta muutoksesta selkeän päätöksen siirtymäaikoihin ja sitä ei voida kuitata vain pienellä maininnalla jätehuoltomääräyksissä. Tämän maininnan perustella voisi ymmärtää, että jos jätehuoltoviranomainen ei tee päätöstä jätteenkuljetusjärjestelmästä, niin silloin voisi olla voimassa automaattisesti kunnan järjestämä jätteenkuljetus.

14 § Erikseen kerättävät hyötyjätteet

Pakkausjätteen kuljetuksessa mainittu (sivun 20 § 14 viides kappale) *”Kunnallinen jäteyhtiö”* -sana on muutettava kuntaliiton ohjeiden mukaisesti kunta-sanaksi seuraavasti: *Kunta huolehtii kiinteistöllä erilliskerättyjen pakkausjätteiden kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta näiden jätehuoltomääräysten 15 ja 16 §:n mukaisesti.* Asialla on suuri periaatteellinen kuljetusjärjestelmään liittyvä merkitys. Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella on alueita, joissa pakkausjätteiden keräilyä hoitavat myös yksityiset yritykset.

17 § Muut erikseen kerättävät jätteet

Vastaanottoaikoiksi on lisättävä myös ympäristöluvan omaavat muut yksiköt 17 §:n kolmannen ja viidennen kappaleen loppuun seuraavasti: *”Puutarhajäte, risut ja oksat sekä käsittelemätön puujäte, joita ei käsitellä omatoimisesti kiinteistöllä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti, on toimitettava kunnan tai kunnallisen jäteyhtiön osoittamaan vastaanottoaikkaan (lisäys: tai muihin ympäristöluvan omaaviin yksiköihin).”*

Mikäli kiinteistön haltija itse huolehtii rakennus- ja purkujätteiden jätehuollosta, syntyvä jäte käsitellään kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä ja lajitellut rakennus- ja purkujätteet toimitetaan kunnallisen jäteyhtiön osoittamaan vastaanottoaikkaan (lisäys: tai muihin ympäristöluvan omaaviin yksiköihin).”

Nämä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomat jätteet ovat yleensä suuria jäte-eriä, kuten rakennus- ja remontointijätteitä sekä esim. syksyn ja kevään haravointi- ja varastojen tyhjennys- yms. ros-
kia. Nämä jätteet on tähän saakka voinut toimittaa myös vaihtoehtoiseen vastaanottoaikkaan.

27 § Jäteastioiden tyhjennysvälit

Jäteastioiden tyhjennysväliksi jätehuoltomääräyksissä on säädetty sekajätteen osalta maksimissaan kesällä 2 viikon välein ja talvella 4 viikon välein tapahtuvaksi. Sekajäteastian tyhjennystä voidaan pidentää 4 viikkoon, jos kiinteistöllä on biojätteen erilliskeräys tai kompostointi. 1-2 henkilön vakituksissa talouksissa voi sekajäteastian tyhjennysväli olla kahdeksan viikkoa ympäri vuoden, jos syntyvä jätemäärä on vähäinen ja biojäte erilliskerätään tai kompostoidaan.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n alueella, kuten myös Tampereella ja Turussa käytetään jäteastian tyhjennysvälinä kesälläkin ilman ilmoitusta 4 viikon tyhjennysväliä. Tämän johdosta Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella tämä tyhjennysväli tulisi olla pidempi.

Näistä esitetyistä liian lyhyistä tyhjennysvälistä muodostuu suuria ongelmia haja-asutusalueella ja erityisesti vähän jätettä tuottavilla kiinteistöillä. Useilla alueilla jäteastian maksimi tyhjennysväliksi on valmiiksi säädetty jätehuoltomääräyksissä 12 viikkoon. Toivomme, että tähän laitetaan pitempi tyhjennysväli. Myös biojätteen kannustavan keräilyn takia tulisi maksimi tyhjennysväli olla kesälläkin 2 viikkoa.

Pidemmät tyhjennysvälit kannustavat myös jätteen lajitteluun ja uusiokäyttöön, kun jäteastian tyhjennyksen voi mitoittaa todellisen tarpeen mukaiseksi.

36 § Kuljetustietojen toimittaminen

Jätteenkuljetusrekisterin osalta mainitaan (toinen kappale), että ”*Tiedot jätehuoltoviranomaiselle on toimitettava taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Tietojen tulee olla muokattavissa ilman lisäohjelmia tai koodityökaluja.*”

Tämä kohta tulisi poistaa jätehuoltomääräyksistä tai muuttaa niin, että tiedot on toimitettava **ensisijaisesti** sähköisesti muokattavassa muodossa. Tällaista vain sähköisen asiointin velvoitetta ei viranomaisen voi antaa ainoaksi asiointimuodoksi. Sähköistä asiointia voidaan toivoa, muttei vaatia ainoana asiointitapana. Tätä edellyttävät yleiset viranomaiselta vaaditut toimintaperiaatteet.

Viranomaisen ei voi päätöksillään velvoittaa asiakasta vain sähköisen palvelun käyttöön. Osa sako- ja umpikaivolietteiden parissa toimivista yrityksistä on hyvin pieniä yrityksiä. Osalla näistä yrityksistä ei ole käytössä ohjelmistoja sähköiseen raportointiin. Viranomaisen ei voi laatia sellaisia velvoitteita sähköisen asiointiin, jotta yritys ei voi lain mukaisia velvoitteitaan hoitaa vaihtoehtoisella tavalla. Verottaja, Kela, työvoimaviranomaiset ja muiden viranomaisten tulee tarjota mahdollisen sähköisen asiointin vaihtoehdoksi aina myös vaihtoehtoinen asiointimuoto. Näin tulee menetellä myös jätehuoltoviranomaisena toimivan Savo-Pielisen jätelautakunnan. Olisi kohtuutonta, jos yritys joutuisi lopettamaan toiminnan vain jätelautakunnan vaatiman sähköisen asiointin takia.

Laki sähköisestä asiointin hallinnossa (1318/99) tuli voimaan 1.1.2000 ja se asettaa oikeudelliset perusvaatimukset sähköiselle asiointin. Tarkoituksena on ollut parantaa ja helpottaa asiointin sujuvuutta hallinnossa. Sähköinen asiointi on kuitenkin vain uusi vaihtoehto perinteisille asiointitavoille. Lain mukaan mahdollisuus suulliseen ja kirjalliseen asiointiin on edelleen säilyttävä.

Myös apulaisoikeusasiamies (AOA Sakslinin päätös 4653/2014) on 28.1.2016 antamassaan päätöksessään velvoittanut, että hyvä hallintotapa edellyttää sähköisen asiointin rinnalle myös vaihtoehtoisia asiointimuotoja.

39 § Lietteiden tyhjennysvälit ja lietteiden toimittaminen käsiteltäväksi

Vastaanottoaikoiksi on lisättävä 17 §:n tavoin myös ympäristöluvan omaavat muut yksiköt seuraavasti (viimeisen kappaleen loppuun): *”Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piirin kuuluvat jätevesilietteet ja umpisäiliöiden jätevedet on toimitettava kunnallisen jäteyhtiön osoittamaan vastaanottoaikkaan (lisäys: tai muihin ympäristöluvan omaaviin yksiköihin).”*

42 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Jätehuoltomääräysten luonnoksissa todetaan (§ 42 toiseksi viimeinen kappale sivulla 33), että *”Yli 1000 henkilön yleisötilaisuudesta on laadittava jätehuoltosuunnitelma ja esitettävä se pyydettyä kunnan ympäristösuojeluviranomaiselle viimeistään kaksi viikkoa ennen tapahtumaa.”*

Tämä kohta tulee poistaa jätehuoltomääräyksistä tai korottaa sen koskemaan yli 5.000 hengen yleisötilaisuuksia. 1.000 henkilön tilaisuuksia järjestetään alueella todella paljon. Useat juhlasaleissa pidettävät tilaisuudet ja pienet urheilutilaisuudetkin ylittävät tämän yleisörajan. Näiden jätehuolto järjestyy normaalin jätehuollon yhteydessä ja jätehuoltosuunnitelman tekeminen näistä tilaisuuksista on turhaa byrokratiaa.

Yhteenveto

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry toivoo, että Savo-Pielisen jätelautakunta voisi huomioida nämä asiat päättäessään jätehuoltomääräyksistä.

Savo-Pielisen jätelautakunnan tehtävänä, on mahdollistaa asukkaille hyvin toimivat ja laadukkaat jätehuoltopalvelut. Jätehuoltomääräyksillä on siinä tärkeä merkitys.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine SKAL ry:n mielipiteeseen

Jätehuoltomääräysten määritelmien (2 §) niihin kohtiin, joihin lausunnossa viitataan, ei olla tekemässä päivityksen yhteydessä muutoksia. Biojätteen määritelmässä on otettu huomioon kaikki syntyvät biojätteet, ei ainoastaan kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluva biojäte, koska jätehuoltomääräykset koskevat kaikkea jätehuoltoa siltä osin kuin niissä määrätään ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemisestä sekä jätehuollon teknisistä vaatimuksista. Osa määräyksistä koskee siis myös muuta kuin kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Kunkin säännöksen soveltamisala on jätehuoltomääräyksissä määritelty.

Jätehuoltomääräyksillä ei millään tavalla muuteta jätteenkuljetusjärjestelmää. Jätehuoltomääräysten määritelmässä tuodaan esille selvyden vuoksi jätteenkuljetusjärjestelmän nykytilanne alueella Suomen Kuntaliiton mallin mukaisesti. Jätelain 149 §:n mukaisesti kuntien, joissa jätteenkuljetus oli hoidettu uuden jätelain voimaan tullessa ns. sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on pitänyt tarkastella tämän jätteenkuljetusjärjestelmän edellytysten täyttyminen. Jätelautakunnan toimialueella vaadittava tarkastelu on tehty koskien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmää, koska käytössä oli sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Jätelautakunta on päättänyt tältä osin jatkaa kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Sen sijaan millään muilla jätelajeilla ei ole ollut Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella käytössä tätä kuljetusjärjestelmää. Jätelain 36 §:n nojalla lähtökohtana on, että kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus (kunnan järjestämä jätteenkuljetus), ja kun tämä järjestelmä on käytössä, ei mitään erillistä päätöstä kuljetusjärjestelmästä tarvita.

Jätehuoltomääräysten 14 §:ssä säännellään erikseen kerättävien hyötyjätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteista. Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella pakkausjätteiden keräystä kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvilta kiinteistöiltä hoitavat ainoastaan kunnallisen jäteyhtiön keskitetysti kilpailuttamat jätteenkuljetusyritykset. Käytössä on yksiselitteisesti kunnan järjestämä jätteenkuljetus, ja pakkausjätteiden keräyksen hoitaa kunnallinen jäteyhtiö. Jotta määräykset olisivat mahdollisimman selkeät, käytetään "kunta"-sanana sijasta käsitettä "kunnallinen jäteyhtiö", joka hoitaa alueella kunnille kuuluvat jätehuollon palvelutehtävät.

Jätehuoltomääräysten 17 §:ssä säännellään siitä, mitä jätteitä on hyötyjätteiden lisäksi lajiteltava ja toimitettava sekajätteestä erillään käsittelyyn. Koska kunta vastaa jätelain 32 §:n mukaisesti asumisessa sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollon järjestämisestä, kaikki kunnan vastuulle kuuluvat jätteet on luovutettava kunnan järjestelmään. Siltä osin kuin kyseessä on kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat kiinteistöt, ei jätteitä voida ohjata mielipiteen mukaisesti muihin kuin kunnallisen jäteyhtiön omiin tai sen kilpailuttamiin vastaanottoaikoihin. Ympäristölupa ei oikeuta kuntavastuullisen jätteen ohivirtausta.

Jäteastioiden tyhjennysvälisääntely on jätehuoltomääräysten 27 §:ssä. Mielipiteen mukaan tyhjennysvälejä tulisi pidentää. Jäteastioiden tyhjennysväliä koskevalla sääntelyllä varmistetaan toimiva jätteenkuljetus ja se, ettei jätteistä aiheudu haittoja. Silloin, kun sekajätteen joukkoon laitetaan biojätettä, ei tyhjennysväli voi olla kesäaikaan neljää viikkoa, vaan tyhjennykset on hoidettava kahden viikon välein. Silloin, jos biojätteet kompostoidaan, tyhjennysväli voi olla kesälläkin neljä viikkoa. Pienille 1-2 henkilön talouksille ollaan mahdollistamassa kahdeksan viikon tyhjennysväli ympäri vuoden riippumatta siitä, missä kiinteistön sijaitsee, kun ennen taajamissa on edellytetty kesäaikaan neljän viikon tyhjennysväliä. Tyhjennysvälisääntelyä siis väljennetään jonkin verran entisestä. Kahdeksaa viikkoa pidempiä tyhjennysvälejä ei ole katsottu perustelluiksi. Liian pitkät tyhjennysvälit aiheuttaisivat haittoja sekä lisäisivät epäasianmukaista jätteen käsittelyä (esim. jätteen polttamista tai ohjautumista aluekeräyspisteisiin), kun jätteet eivät mahtuisi omaan jäteastiaan.

Biojäteastian tyhjennysväliä ei olla tässä uudistuksessa muuttamassa. Sen osalta harkittiin edellisissä päivityksissä tyhjennysvälin pidentäminen kahteen viikkoon ympäri vuoden erilliskeräykseen kannustamiseksi, mutta valmisteluvaiheessa järjestetyssä kuulemistilaisuudessa alueen jätteenkuljetusyritykset vastustivat tätä. Kuljettajien näkemysten mukaan kaikille kiinteistöille mahdollistettava entistä pidempi tyhjennysväli aiheuttaisi haittaa jätteenkuljettajille. Osin asiaa epäilivät myös ympäristönsuojeluviranomaiset. Tämän vuoksi biojäteastian tyhjennysväli on pääsääntöisesti viikon välein kesällä, kahden viikon välein talvella. Vähän biojätettä tuottaville alle 10 asuinhuoneiston kiinteistöille on mahdollistettu kuitenkin pidempi kahden viikon tyhjennysväli ympäri vuoden.

Jätteenkuljetustietojen toimittamista koskevaa jätehuoltomääräysten sääntelyä (36 §) ei olla tässä päivityksessä millään tavoin muuttamassa. Jätelain 91 §:n mukaisesti jätehuoltomääräyksiä voidaan antaa velvollisuudesta antaa jätelain 39 §:n mukaiset tiedot kiinteistöittäisestä kuljetuksesta jätehuoltoviranomaiselle. Jätelain esitöissä (HE 199/2010 vp) on 91 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa tuotu nimenomaisesti esille, että jätehuoltomääräyksillä voidaan täsmentää lain 39 §:ssä säädettyjä jätteenkuljettajaan kohdistuvia tiedonantovelvollisuuksia. Määräyksillä voidaan määrätä, milloin ja *missä muodossa* tiedot on annettava kunnan jätehuoltoviranomaiselle.

Suomen Kuntaliiton oppaassa jätehuoltomääräysten laatimiseksi on todettu, että jätteenkuljetustiedot on järkevintä ja suositeltavaa määrätä toimittamaan sähköisesti muokattavissa olevassa muodossa. Mitään tiettyjä ohjelmistoja ei luonnollisesti edellytetä, vaan tiedot voidaan toimittaa millä tahansa taulukkolaskentaohjelmalla, joista on olemassa ilmaisversioita. Tietojen kirjaamista yrittäjän toimesta tällaiseen ohjelmaan ei voida katsoa kohtuuttomaksi. Lisäksi on syytä ottaa huomioon, että jätteenkuljettaja voi sopia tietojen toimittamisesta kunnalliselle jäteyhtiölle joko sähköisen päätelaitteen avulla tai paperisin siirtoasiakirjoin. Ensisijaisesti toivotaan tällöinkin käytettäväksi sähköistä ilmoittamista, koska silloin tiedot saadaan vietyä tehokkaasti ja mahdollisimman virheettömästi rekisteriin. Jätehuoltomääräysten sääntely jätteenkuljetustietojen toimittamisesta on ollut voimassa saman sisältöisenä vuoden 2016 alusta lähtien, eikä jätehuoltoviranomaiselle ole tullut jätteenkuljettajilta palautetta siitä, etteikö tietoja voitaisi toimittaa säännöksen edellyttämällä tavalla.

Mielipiteessä esille tuotu laki sähköisestä asioinnista hallinnossa (1318/1999) on kumottu. Tällä hetkellä voimassa on laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003). Kyseessä on yleislaki, jossa ei sinänsä säädellä muuta, kuin sähköisen asioinnin järjestämistä puuttumatta muihin asiointitapoihin. Muutoinkin yleislakia poikkeavia tai täydentäviä säännöksiä annetaan muualla lainsäädännössä. Apulaisoikeusasiamiehen Verohallintoa koskevassa ratkaisussa (4653/2014) on todettu, että viranomaiselle toimitettavien tietojen toimittamistavan rajoituksia tulee tarkastella ensisijaisesti siitä näkökulmasta, miten asiakas voi täyttää hänelle laissa asetetut velvollisuudet, erityisesti, jos velvollisuuden laiminlyönnistä voi seurata sanktio. Kun kyseessä on rekisteröityneet jätteenkuljettajat, voidaan katsoa, että toimijoilla on mahdollisuus toimittaa tiedot sähköisesti. Jos sähköisissä yhteyksissä on häiriöitä tai muuten ongelmaa, voidaan jätteenkuljettajalle antaa tietojen toimittamiseen lisäaikaa. Mitään automaattisia sanktioita ei kuljettajille tule tietojen toimittamisesta myöhässä niin kuin apulaisoikeusasiamiehen käsittelemässä Verohallinnon tapauksessa.

Jätehuoltomääräysten 38 §:ssä on säännös siitä, mihin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat jätevesilietteet tulee toimittaa. Kunnalla on jätelain 32 §:n nojalla velvollisuus asumisessa sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollon järjestämiseen, joten nämä jätteet on myös luovutettava kunnan järjestelmään. Siltä osin kuin kyseessä on kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat kiinteistöt, ei lietteitäkään voida ohjata muihin kuin kunnallisen jäteyhtiön osoittamiin vastaanottoaikoihin.

Yleisötilaisuuksien jätehuoltoa koskevaa sääntelyä (42 §) ei olla tämän päivityksen yhteydessä muuttamassa. Raja sille, miten suurista yleisötilaisuuksista on laadittava jätehuolto-suunnitelma, on asetettu yhteistyössä kuntien ympäristönsuojelun viranhaltijoiden kanssa. Yli tuhannen henkilön tilaisuuksissa jätettä syntyy jo niin paljon, että jätehuollon suunnitelmallinen järjestäminen on tärkeää.

Tahkon Kuntek Oy ja Loma-Auttila KOy, 27.12.2018

Jäteastioiden tyhjennysvälistä koskien jätehuoltomääräysten päivittämistä.

Pyydän että jätelautakunta ottaa harkittavakseen voidaanko tietyn edellytyksin sallia pidempiä sekajätteen astioiden tyhjennysvälejä kuin esitetty 4 viikkoa.

Esimerkiksi Tahkovuorella loma-asunnot ovat käytössä hyvin vähäisessä määrin koulujen alkamisen ja itenäisyyspäivän välisenä aikana, eikä jätettäkään paljon kerry. Vanhassa mökkikylässä jätteiden keräys on järjestetty yhteisten jätteidenkeräyspisteiden avulla, ja näissä pari vuotta sitten siirryttiin käyttämään syväkeräysastioita katoksissa olleiden 600 litran erillissäiliöiden sijaan. Syväkeräysastiat ovat osoittautuneet ympäristöön sulautuviksi, siisteiksi, näteiksi, hajuttomiksi ja haitattomiksi. Niiden ympäristö pääsääntöisesti on siistimpi ja roskattomampi kuin aiempien roskakatosten, ja syväkeräysastiat haisevat vähemmän kuin aiemmat roskakatokset ja -astiat. On selvää että myös eläinten pääsy roskiin käsiksi on aiempaa vähäisempää. Astioissa on niiden täyttymisasteen mittaus jätekukon toimittamana ja täyttymisasteen mukainen tyhjentäminen tarpeen mukaan on osoittautunut hyvin toimivaksi ratkaisuksi niinä aikoina kun mökkikylässä on asutusta.

Niiden suurin huono puoli on jätemääräyksistä johtuva tiivis tyhjentäminen silloinkin kun niihin ei jätettä kerry, ja astian tilavuuteen perustuva tyhjennysmaksu, jotka yhdessä aiheuttavat sen että tämä jätteenkeräystapa on käyttökustannuksiltaan aiempaa kalliimpi!

Olisi hyvä jos kiistattomasti ympäristöystävällisempi, haitattomampi ja modernimpi jätteenkeräystapa olisi käyttäjilleen ei-ympäristöystävällistä edullisempi. Tällöin useampi taloyhtiö tai yhteisö pystyisi helpommin siirtymään ympäristöystävällisempään toimintatapaan. Useassa yhteisössä siirtyminen voi kokonaan jäädä toteutumatta kun todetaan että uudistaminen aiheuttaa myös käyttökulujen nousua.

Koska syväkeräysastioihin perustuvassa jätteiden keräyksessä pidemmästä tyhjennysvälistä ei aiheudu samoja haittoja samassa ajassa kuin maan päällisiin astioihin perustuvassa jätteiden keräyksessä, olisi tämä mielestäni mahdollista ja perusteltua huomioida määräyksissä astioiden tyhjennysväleistä sallimalla syväkeräysastioille esimerkiksi maksimissaan 8 viikon tyhjennysväli, ainakin mikäli ne sijaitsevat alueella jolla pääsääntöisesti ei ole ympärivuotista vakituista asumista.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Jätteiden tyhjennysvälisääntely on asetettu jätehuoltomääräyksissä varmistamaan sitä, että jätteistä ei aiheudu haittoja ja jätteet ohjautuvat asianmukaiseen käsittelyyn. Myös syväkeräyssäiliöiden osalta vähimmäistyhjennysväli on katsottu näistä syistä perustelluiksi. Syväkeräyssäiliöitä on saatavilla hyvin eri kokoisia, joten säiliöiden koko on sovitettava syntyvään jätemäärään ottaen huomioon vaadittu tyhjennysväli.

Vapaa-ajan kiinteistöjen jäteastioita koskee osin erisältöiset tyhjennysvelvoitteet kuin vakituksia asuinkiinteistöjä. Vapaa-ajan kiinteistöjä koskevassa sääntelyssä on otettu huomioon se, että vapaa-ajan kiinteistöt eivät ole useinkaan koko vuotta käytössä. Näin ollen säännölliset tyhjennykset vaaditaan ainoastaan kesäaikaan tai muuna aikana, jona vapaa-ajan kiinteistöä käytetään eniten. Niinä ajankohtina, joina vapaa-ajan kiinteistöt eivät ole juurikaan käytössä, tyhjennykset on mahdollista tehdä tarpeen mukaan. Syväkeräyssäiliön täyttymistä mittaavat ja ilmaisevat anturit voivat olla apuna, kun säiliöiden tyhjennyksiä optimoidaan. Aina on joka tapauksessa huolehdyttävä siitä, ettei jätteitä varastoida säiliöissä niin, että niistä voi aiheutua haittoja.

Urbaser Oy, 31.12.2018

Ehdotan Jätehuoltomääräysten perustelujen luonnokseen muutosta kohtiin:

7 Luku Jätteenkuljetus

34 § Kuormaaminen

Jätteiden kuormaaminen taajamassa olevalla asuinkiinteistöllä tai sen lähistöllä on sallittu arkisin ja lauantaisin kello 6-22, ~~lauantaisin 8-22 ja sekä~~ poikkeuksellisesti sunnuntaisin ja arkipyhinä klo 8 6-22.

Jätteenkuljettajan on huolehdittava, että jätettä ei pääse leviämään kuormauksen aikana ympäristöön.

Jätehuollon sujuvuuden kannalta ehdotamme jätteiden kuormaamisen sallittavan klo 5-23:00 välisenä aikana kaikkien muiden paitsi lasi- ja metalli jättejakeiden osalta. Lasin ja metallin osalta meluhaitta on suurin ja se tapahtuisi aina klo 6-22:00 välisenä aikana. Perustilanteessa kuormausta tapahtuisi, kuten nykyisin, klo 6-22:00 välisenä aikana. Esimerkiksi talvella haastavissa keliolosuhteissa kuormaaminen hidastuu merkittävästi ja keräilypäivä voi muuttua tai siirtyä viikonlopulle. Tähän vaikuttaa talvikunnossapidon toimivuus, kiinteistöjen lumityöt ja asiat mihin jätteenkuljetusurakoitsija ei voi vaikuttaa. Jos olisi mahdollista aloittaa tuntia aikaisemmin ja lopettaa tuntia myöhemmin, tämä toisi sujuvuutta kuljetuksiin ja sitä kautta positiivisempaan asiakaskokemukseen. Myös arkipyhä viikoilla ajopäivien muutosten vaikutus asiakkaille olisi pienempi.

5 Luku Jäteastiat

24 § Jäteastiatyypit

Määräyksissä on kielletty kokonaan vaijerikuormattavien vaihtolavojen tai pikakonttien käyttö silloin, kun kyseessä on kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvan jätteen keräys. Nämä jäteastiat ovat kuormattaessa riski kuljettajien työturvallisuudelle, minkä vuoksi ne on korvattava muilla, toimivilla ja turvallisilla jäteastioilla. Myös rullakkojen käyttö on kiellettyä, sillä rullakoihin kerättävän pahvin ja kartongin kuormaus jäteautoon on hankalaa.

sekä

Jätehuoltomääräysten päivitysten luonnokseen muutos kohtaan:

5 Luku Jäteastiat ja niiden tyhjentäminen

24 § Jäteastiatyypit

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvien jätteiden keräyksessä ei saa kuitenkaan käyttää rullakkoja, vaijerikuormattavia vaihtolavoja tai pikakontteja.

Rullakkojen käytön kieltö on perusteltua kohteissa jossa tulee paljon kartonkia (mm. maitopurkit eivät pysy rullakossa). Pakkauspahvin osalta taas rullakko on merkittävästi parempi vaihtoehto ja työturvallisempi tyhjentää kuin astia. Pakkauspahvi jää helposti jumiin astiaan ja tämä aiheuttaa ongelmia kuormaamisvaiheessa, on työturvallisuus riski. Mielestäni rullakoiden ehdoton käyttökieltö ei ole hyvä ratkaisu.

Annan mielelläni lisätietoja aiheesta.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine Urbaser Oy:n mielipiteeseen

Mielipiteessä esitettyä jätteiden kuormausaikojen laajentamista siten, että jätteiden kuormaaminen olisi mahdollista klo 5-23, ei tässä vaiheessa toteuteta. Mikäli muutos halutaan mahdollistaa, tulisi muutoksen vaikutuksia selvittää esimerkiksi siten, että kuntien jäteyhtiö Jätekuukko järjestää kokeilun, jonka aikana kartoitetaan kattavasti, millaiset vaikutukset kuljetusaikojen laajentamisella on, miten asiakkaat ja jätteenkuljettajat muutokseen suhtautuisivat ja millä alueilla kuljetusaikojen laajentamiselle erityisesti olisi tarvetta. Tällaiset asiat on tärkeää selvittää, koska muutos ei koskisi vain yksittäisiä päiviä, vaan muutoksella voisi olla laajojakin vaikutuksia. Pääkaupunkiseudulla HSY on tehnyt jätteenkuljetusaikoihin liittyen tällaisen kokeilun ja arvioinut muutosten vaikutuksia ennen kuin määräysmuutoksista on päätetty.

Jäteastioita koskevaan sääntelyyn suunniteltiin kieltoa käyttää rullakoita siksi, että kerättäessä rullakoihin myös kartonkipakkauksia, jätteiden kuormaaminen jäteautoon on hankalaa ja jätteet leviävät helposti keräyspaikalle. Kun kuitenkin rullakkojen käyttö on perusteltua silloin, kun rullakkoon kerätään ainoastaan pahvipakkauksia, säännöstä tarkennetaan mielipiteen johdosta. Jatkossa rullakkojen käyttö on sallittua isokokoisten pahvipakkausten keräykseen eli rajatusti niitä voidaan edelleen kiinteistöillä käyttää. Kartonkipakkausten keräykseen jäteyhtiö toimittaa erillisen jäteastian. Jotta muutokset ehditään toteuttaa ennen kuin sääntely astuu voimaan, on säännökselle lisätty siirtymäaika.

Yksityishenkilö, Kuopio, 4.1.2019

Kuopion asukkaana ja veronmaksajana pyydän ottamaan huomioon seuraavat seikat:

1. Kuormaamisaikojen varhentaminen viikonloppuina (34 §) olisi vahingollista asukkaiden hyvinvoinnille ja terveydelle

Määräysluonnoksen sivulla 30 kohdassa "34 § Kuormaaminen" on ehdotettu kuormaamisaikoja aikaistettavan nykyisistä kahdella tunnilla viikonloppuisin:

"Jätteiden kuormaaminen -- on sallittu arkisin ja lauantaisin kello 6–22 sekä poikkeuksellisesti sunnuntaisin ja arkipyhinä klo 6–22."

Kyseinen radikaali muutosehdotus on **erittäin huonosti harkittu** asukkaiden **hyvinvoinnin ja terveyden** kannalta:

Valtaosalle lauantait ja sunnuntait ovat **vapaapäiviä**, joina useimmat haluavat **levätä** arjen ponnisteluistaan työssä tai opinnoissa. Palautumisen perusedellytys on **riittävän pitkä yöuni**. Siihen tarveltaisiin mahdollisuudet viikonloppuisin tuhansilta, jos jätteen kuormaamisaikoja varhennettaisiin, sillä **jäteautoista aiheutuu runsaasti melua**:

- Roska-autojen äänekkäät **peruutuspiipparit** ovat useimmille tuttuja, aamuisin epätoivottuja "herätyskelloja".
- Suurten **jäteastioiden hilaamisesta** asfaltti- ja betonialustoilla, samoin kuin astioiden koneellisesta **nostelusta ja kippaamisesta**, aiheutuu mojova **räminä ja pauke**.

- Jäteautojen **moottorit** ovat meluisia tyhjäkäynnilläkin. Lisäksi moottorien kierrosluvut yleensä ko-
hoavat aina käytettäessä jäteastioiden **nosto- ja kippausmekanismia** ja auton **jätepuristinta**.
- ➔ Viikonloppuina asukkaiden tärkeät **aamu-unet jäisivät haaveeksi**, jos lautakunta sallisi jäteautojen
jyristellä kotipihoihin jo aamukuudelta.

Hyvä yöuni on perustarve. Niille, jotka haluavat nukkua viikonloppuisin pitkään, tulee suoda siihen mahdol-
lisuus.

Varsin monille **sunnuntaipäivillä** on oma **erityisarvonsa**, lepopäivänä aamun rauhoineen.

Meluhaitta enentyy lämpimään vuodenaikaan, jolloin tuuletusikkunoita pidetään yleisesti raollaan öisinkin.

Muinakin vuodenaikoina peruutuspiippaukset, moottorien pauhut sekä jätessäiliöiden räminät ja paukkeet
ovat **erittäin häiritseviä** ympäristömeluja. Niitä aiheuttavat toiminnot tulee ajoittaa myöhemmäksi – ei le-
poaamuihin!

2. Kuormaamisajat (34 §) olisivat myös Kuopion melumääräysten vastaiset

Jätehuoltomääräysluonnoksen 34 § olisi kellonajoiltaan Kuopion kaupungin **ympäristönsuojelumääräysten
(YSM) vastainen**. YSM-kohdan 20.3 § keskikappaleessa määrätään:

”Muilla alueilla lehtipuhaltimia ja polttomoottorikäyttöisiä kunnossapitoon ja puhtaanapitoon tarkoitettuja
laitteita ja koneita saa käyttää ma–pe klo 6.00–22.00, **la klo 8.00–18.00** sekä **su ja yleisinä juhlapäivinä klo
9.00–18.00**. Samat aikarajat **koskevat myös muita** kunnossapitoon ja **puhtaanapitoon tarkoitettuja lait-
teita kaikilla alueilla.**”

- ➔ Tämän melumääräyksen nojalla **jäteautot** (so. puhtaanapitoon tarkoitetut ajoneuvot) **saavat aloittaa**
kuormaamisen lauantaisin vasta klo **8** ja sunnuntaisin vasta klo **9**.

Huom. Vaikka jäisi muodollisesti tulkinnanvaraiseksi, mitä YSM:ssä on tarkoitettu termillä *laitteita*, on päi-
vänselvä, että kyseisen melumääräyksen on ymmärrettävä koskevan myös jäteautoja: Onhan kyseinen
määräys asetettu **tarkoituksin turvata asukkaille häiriötön lepo- ja palautumismahdollisuus** mm. viikon-
loppuamuina.

- Kyseistä tavoitetta ei tietenkään saavutettaisi, jos yhdelle toimijalle löyhin perustein myönnettäisiin
vahingollinen erivapaus tuottaa meluhäiriöitä viikonloppuamuisin. Eikä kuntahallinto olisi vähää-
kään tasapuolista, jos jäteauto saisi viikonloppujen aamuina säännönmukaisesti aiheuttaa melua ko-
tipihoilla, mutta asukas tai kiinteistön haltija ei.

2.1. Muutkin Kuopion melumääräykset ilmentävät viikonloppujen aamurauhan tärkeyttä

Suomessa laajasti toivottu ja toteutettu viikonloppuamujen **erityislaatu** (verrattuna arkipäiviin ma–pe) il-
menee myös siitä, että Kuopion kaupungissa muutkin kellonajalliset melumääräykset on asetettu la- ja su-
päiville tuntuvasti arkipäiviä tiukemmiksi:

Äänentoistolaitteita saa käyttää ma–pe jo klo 7:stä alkaen, mutta **lauantaisin vasta klo 9– ja sunnuntaisin
vasta klo 12–** (YSM 19.2 §).

Samat alkamisaikojen erot (ma–pe 7→, la 9→, su 12→) koskevat myös **meluisia rakennus- ja purkutöitä**
taajaan rakennetuilla alueilla (YSM 20.2 §).

- Tässä lisävalossa tarkastellen olisi perusteltua myöhentää myös jätekuormaamisen sallitut aloittamisaikat viikonloppuina melumääräysten YSM 19.2 § ja 20.2 § mukaisiksi: siis saisi aloittaa lauantaisin vasta klo 9 ja sunnuntaisin vasta klo 12.

2.2. Kuormaamisen päättymiskellonajatkin ovat Kuopion melumääräysten vastaiset

Jätehuoltomääräysluonnoksen 34 § sallisi kuormaaminen joka päivä kello 22:een asti.

Kuten osion 2 alussa todettiin, YSM 20.3 §:n keskikappale koskee myös *muuta puhtaanapitoon tarkoitettuja laitteita*, joihin lukeutuvat myös jäteautot.

- Havaitaankin jätehuoltomääräysluonnoksen olevan YSM:n vastainen myös kuormaamisen **päättymisaikojen** osalta: YSM 20.3 §:n nojalla puhtaanapitolaitteita ei saa käyttää ts. **jätteitä ei saa kuormata klo 18:n jälkeen viikonloppuina** eikä yleisinä juhlapäivinä.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vastine mielipiteeseen

Jätteenkuljetukset hoidetaan tavallisesti taajamissa asuinkiinteistöjen läheisyydessä arkisin klo 6-22. Päivitettäviä jätehuoltomääräyksiä täsmennetään niin, että aiempaa laajempia jätteenkuormausaikoja koskien lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivisin ajoa, sovelletaan ainoastaan poikkeuksellisissa tilanteissa yksittäisinä päivinä kunakin vuonna. Käytännössä jätteenkuljetuksia on tarpeen tehdä kunnallisen jäteyhtiön toimesta viikonloppuisin ja pyhäpäivinä vain niinä viikkoina, joille sattuu sellaisia arkipyhäpäiviä, joina jätteenkuljetuksia ei suoriteta lainkaan (uuden vuoden päivä, pitkäperjantai, vappupäivä, juhannuspäivä, itsenäisyyspäivä ja joulupäivä). Jotta kaikki pyhäpäivinä väliin jäädyt kuljetukset saadaan suoritettua niin, ettei jätteistä aiheudu esimerkiksi ylitäytön vuoksi haittoja, on korvaavat vuorot tärkeää voida suorittaa yhtä pitkinä kuin arkena.

Jätteenkuljetusaikoja on käsitelty vielä annettujen lausuntojen ja mielipiteiden johdosta yhteistyössä kuntien ympäristönsuojelun viranhaltijoiden kesken ja tällöin ollaan oltu yksimielisiä siitä, ettei yksittäisinä lauantai-, sunnuntai- ja pyhäpäivinä ajo klo 6-22 aiheuta alueen asukkaille kohtuutonta haittaa. Enemmän asiakaspalautetta on katsottu tulevan, jos jätteitä ei saada tyhjennettyä ajoissa. Jätteenkuljetusten hoitaminen siten, että kaikki jätteistä saadaan oikeilla viikoilla ajoissa tyhjennettyä, turvaa ihmisten terveellistä elinympäristöä. Silloin tällöin varhaisin aamulla viikonloppuisin ja pyhäpäivinä tehtävä välttämätön työ ei aiheuta asiakkaille vastaavaa haittaa kuin jatkuvasti toistuva melua tuottava työ. Jätteenkuljetusreitit suunnitellaan lisäksi mahdollisuuksien mukaan niin, että jätteiden kuormaus aloitetaan alueilta, joilla kuormaukset häiritsevät asukkaita mahdollisimman vähän.

Kuopion kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaista sääntelyä ei ole tarkoitettu sovellettavaksi jätteenkuljetuksiin, koska määräysten perusteluissa on erityisesti tuotu esille, että jätteiden kuormausajoista säädetään erikseen jätehuoltomääräyksissä. Tämän vuoksi jätteiden kuormaaminen on jatkossa jätehuoltomääräysten mukaan sallittua poikkeuksellisesti yksittäisinä päivinä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä klo 6-22. Säännönmukaisesti jätteen kuormausta ei siis näin laajasti näinä päivinä suoriteta.